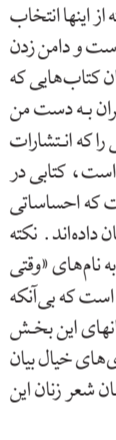

این پنجمین هفته‌ای است که ستون «ارزیابی» در روزنامه بهار منتشر می‌شود. از نویسندگان، شاعران و منتقدان می‌خواهیم آنچه را که به‌تازگی خوانده‌اند رتبه‌بندی کنند. از ۱ تا ۵ امتیازی است که هر کدام آنها می‌توانند به یک کتاب بدهند و بدیهی است عدد بالاتر به معنای ارزش بیشتر کتاب از نگاه منتقد است تلاش ما این است تا آنچه که ممکن است کتاب‌های منتشر شده در یک سال اخیر را مورد ارزیابی قرار دهیم، اما استثنائاتی هم در کار وجود دارد، مثلاً کتابی که تجدید چاپ شده یا به هر دلیلی همچنان در معرض توجه منتقدان قرار دارد؛ و اما این هفته چه کسانی چه رتبه‌ای به چه کتابی داده‌اند. همراه ما باشید.

داستان

- **شهلا پروین روح، داستان نویس:** در شرایط فعلی که همه کتاب‌ها چاپ نمی‌شوند چنین انتخابی ممکن نیست. شاید کتاب‌های چاپ نشده که مجوز نگرفته‌اند بهتر از چاپ شده‌ها باشند، وقتی همه آثار منتشر نمی‌شود نمی‌توان بهترین را از میان فقط چاپ شده‌ها انتخاب کرد.
- **مجید قیصری، داستان نویس:** رمان «کتاب بی نام اعتراضات» نوشته داوود غفرزادگان - امتیاز: ۴
- **مجموعه داستان «روایه و لحظه‌های عربی» نوشته مرتضی کرلایی لو - امتیاز: ۴**
- **خجسته کیهان، مترجم:** مجموعه داستان «برف و سمفونی ابری» - امتیاز: ۴
- **رمان «ایژن و منیژه» نوشته جعفر مدرس صادقی - امتیاز: ۴**
- **رمان «این فرمون دست کیه» نوشته فرهاد اکبرزاده - امتیاز: ۴**
- **شمس آقاچانی، شاعر:** «این هنر شعر»، نوشته خورخه لوئیس بورخس - امتیاز: ۵
- **مجموعه «دنیا چشم از ما برمی‌دارد» سروده الهام اسلامی - امتیاز: ۳**
- **مسعود احمدی، شاعر:** «من هم از شاعران دهه چهل هستم»، اثر ساغر شفیعی - امتیاز: ۳

(در شرایطی که بسیاری از کتاب‌ها از جمله دفتر شعری از صافی میزنی نمی‌گذرد و پشت درهای بسته صادرکنندگان مجوز می‌ماند، گمان نمی‌توانم تعیین بهترین کتاب کاری درست و خوشایند باشد. چراکه علاوه بر اینکه کتاب‌های چاپ شده به ناگزیر تن به حکم و اصلاح و گاه حذف‌هایی غریض و طویل داده‌اند و طبعاً ناقص الحلقه و ابر شده‌اند، انتخاب بهترین کتاب خواه‌ناخواه جفا در حق آن دسته از آثار و صاحبان آثار است که مجوز چاپ و نشر اخذ نکرده‌اند. گذشته از اینها انتخاب بهترین کتاب از جانب هرکس و هر دستگاهی غیرمستقیم تأیید میزنی است و دامن زدن به ابتدالی که گریبان ادبیات و هنر ما را گرفته است. با این همه از میان کتاب‌هایی که امکان چاپ و نشر یافته‌اند و اغلب بالاتفاق از طریق شاعران و ناشران به دست من رسیده‌اند کتاب «من هم از شاعران دهه چهل هستم» اثر ساغر شفیعی را که انتشارات آینه جنوب آن را به خوانندگان و خواهندگان شعر معاصر ارائه کرده است، کتابی در خور توجه و در مجموع پایسته می‌دانم. این کتاب حاوی شعاری است که احساساتی صمیمانه، صداقت و صراحتی بی‌پیرایه و زبانی بی‌تکلف آنها را سامان داده‌اند. نکته درخور توجه در آثار ساغر شفیعی - که پیش از این دو مجموعه دیگر به نام‌های «وقتی باران پیاپی می‌زند» و «حالا نام دیگری دارم» منتشر کرده است - این است که بی‌آنکه داعیه زن باواری داشته باشد، چنان احساسات زنانه و آرزوها و حرمانهای این بخش بزرگ از جامعه را در زبانی ساده، صمیمی و مملو از تصاویر و کارآمدی‌های خیال بیان می‌کند که خواننده فریبخته را به آینده خود و طبعاً به آینده بسیار درخشان شعر زنان این مرز و بوم امیدوار می‌کند.

باز خوانی رمان «جاده»

آخرالزمانی در همین نزدیکی

احسان عابدی

این جهان قرن‌هاست که منتظر رخدادی عجیب و فاجعه‌آمیز است؛ رخدادی نظیر سیل و زلزله یا جنگ که اکثریت قریب به اتفاق جهانیان را نابود کند تا از خاکسترهای به‌جامانده از آن، تمدن و نظم جدیدی سر برآورد، اما خوشبختانه هیچ بلایی تاکنون چنین ابعاد گسترده‌ای نداشته است. در هر صصری و در هر تمدنی پیشگوییاتی بوده‌اند که از نابودی نظم جهانی در سال معینی سخن رانده‌اند؛ یواخیم، راهب بزرگ مسیحی، رویدادی خونین را برای بشریت در قرن سیزدهم میلادی پیش‌بینی می‌کند که تنها گروهی اندک از مومنان نجات می‌یابند و بازماندگان «صرف‌نظر از دین قبلی خود، در یک زندگی پارسامشانه مسیحی و فقر ارادی وحدت خواهند یافت.» (گینز، ۱۳۸۵، صفحه ۵۱۴). شش قرن پس از یواخیم، موعظه‌گران در دشت‌های آمریکای شمالی سرخپوست‌ها را به بلایایی آسمانی چون توفان، زمین‌لرزه، گریزاد و سیل بشارت می‌دهند که تمام مهاجران سفیدپوست را نابود خواهد کرد. «[تنها] سرخپوستان زنده خواهند ماند تا دوباره دشت‌های پوشیده از گله‌های گاومیش و حیوانات شکاری دیگر را ببینند.» (همان، صفحه ۵۱۵) و از موارد متاخرتر هم می‌توان «سون میونگ مون» کره‌ای، رهبر یکی از فرقه‌های مسیحی در آمریکا را نام برد که پیش‌بینی کرده بود جهان در سال ۱۹۶۷ به پایان می‌رسد و از این طریق پیروان پرشمار برای خود دست و پا کرده بود. (همان، صفحه ۵۲۱)

رمان «جاده»، اثر کورمک مک‌کارتی هم می‌تواند خصالتی پیشگویانه داشته باشد آنجا که جهان به پایان رسیده را توصیف می‌کند. در مقدمه کتاب نیز جمله‌ای از مک‌کارتی نقل شده که تا حدودی بنیان‌های فکری و اعتقاداتی او را بازمی‌نمایاند: «در روزگار ما مساله دیگر نابودی فرهنگ نیست، بلکه مساله برآورد چیزهایی است که برای همیشه از دست داده‌ایم.» (صفحه ۱۵) و این می‌تواند نقطه اشتراک مک‌کارتی با همه هزاره‌گراهایی باشد که آغاز فروپاشی جهان را انتظار می‌کشند؛ آنها نیز سرخورده از دگرگونی‌های بنیادی و نابودی فضایل اخلاقی و سنت‌های اجتماعی و دینی هستند. اما طبیعتاً اعتقادات نویسنده نه برای

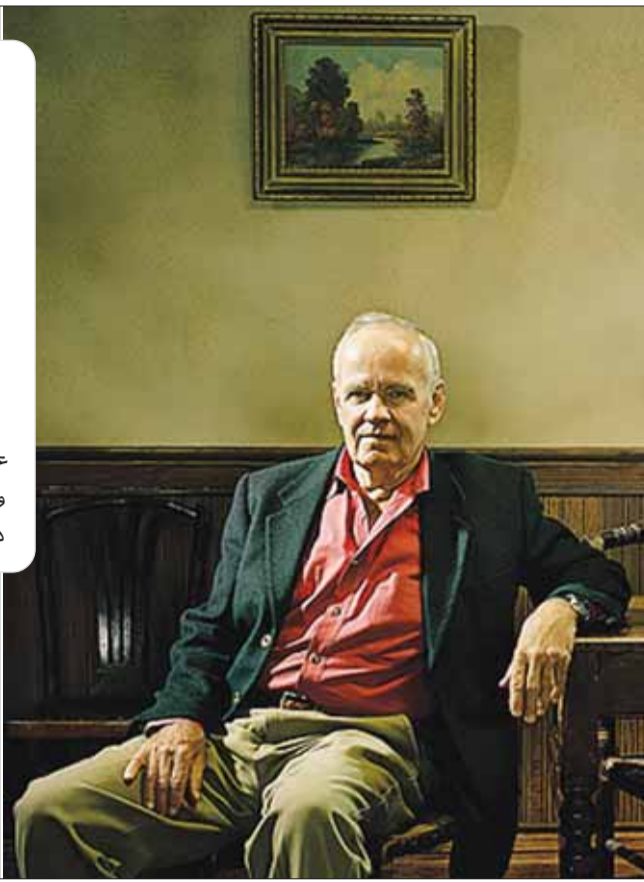
ارزشگذاری روی اثر به کارمان می‌آید، بلکه سرنخی برای تفسیر به دست می‌دهد. در وهله نخست این پرسش به وجود می‌آید که ما با چه متنی مواجه هستیم؛ رمانی سرگرم‌کننده که نویسنده عناصری چون هیجان را تنها به این منظور به کار گرفته است؟ یا اثری اندازنده که قالب رمان را به‌عنوان مناسب‌ترین قالب برای خود برگزیده است؟ به گمانم می‌توان از هر دو زاویه به تحلیل متن نشست. در مورد نخست تکنیک‌های خاص نویسنده و شیوه روایت او محور قرار می‌گیرد و در مورد دوم، اندیشه‌ای که متن را آفریده است. رمان شرح حال پدر و پسرکی است در آخر الزمان که راه جنوب غربی آمریکا و دریاها را آزاد راه پای‌پایه می‌گیرند و در این سفر از شهرهای ویران و خطرناکی که در کمین نشسته است، عبور می‌کنند. (اینجا انتقادی به تهیه‌کنندگان متن فارسی «جاده» وارد است که در تعریف اثر راه تحریف پیش گرفته‌اند؛ در پشت جلد کتاب آمده است: «فاجعه‌ای اتفاق افتاده و آمریکا» نابود شده است. «حال آنکه رمان صریحاً بر نابودی جهان تأکید می‌کند، نه آمریکا که در این صورت مساله شکل دیگری پیدا

جاده

نویسنده: کورمک مک‌کارتی
ترجمه: حسین نوش‌آذر
ناشر: مروراید
چاپ اول: ۱۳۸۸
قیمت: ۴۴۰۰ تومان

می‌کرد. نمی‌دانم چنین تحریفی جنبه ایدئولوژیک دارد یا سهوی است. در هر صورت آدرس غلط به خواننده می‌دهد. سفر بهانه و تمهیدی است برای روایت؛ رسیدن از نقطه حقیقی A به B یا از شهری به شهری دیگر نقشه کلی داستان است و اتفاقاتی هم که در این راه رخ می‌دهد جزئیات نقشه محسوب می‌شود، اما از زاویه‌ای دیگر، مفهوم «سفر» در این رمان یادآور تلاش زائران مسیحی است برای نیل به حقیقت.

این زائران نقش بزرگی در تاریخ مسیحیت ایفا کرده‌اند و بسیاری از آنان نیز بنیانگذار فرقه‌ای بوده‌اند. شکل صوری ماجرا این بود که به قصد زیارت شخص یا مکان مقدسی سختی راه را به جان می‌خریدند، اما تنهایی، یگانگی با طبیعت و تحمل دشواری‌های مسیر می‌باید به بصیرتی ژرف منجر می‌شد. در رمان «جاده» هم پدر و پسرکی از پی فاجعه‌ای که به ویرانی جهان انجامیده است راه سواحل جنوب غربی آمریکا را پیش می‌گیرند که شاید شرایط زیستی مناسب‌تری داشته باشد. هدف مقدس، ادامه بقای خود و نجات نسل انسانی است که دارد از بین می‌رود، اما حوادثی که در این راه طولانی و دشوار از سر می‌گذرانند در نهایت به بصیرتی خارق‌العاده رهنمون‌شان می‌کند که این نکته کلیدی داستان است. در آخرین صفحات کتاب، پدر در بستر احتضار، آریستگاری و نجات پسرک را پیشگویی می‌کند: «بخت همیشه با ما بود. بخت با تو هم هست. خواهی دید. حالا برو... تو باید از آتش نگهداری کنی... [آتش] درون توست. همیشه درون تو بوده. می‌توانم ببینمش.» (صفحه ۱۶۴) اما خوانش زندگینامه مک‌کارتی هم ما را به نکات جالبی می‌رساند که با برداشت‌هایمان همخوانی دارد. گویا او نیز تجربه سفر به شیوه زائران را دارد. در مقدمه رمان «جاده» می‌خوانیم: «تأثیرگذارترین واقعه در زندگی مک‌کارتی شاید در جوانی‌اش اتفاق افتاده است. او پیش از تحصیل از زندگی خانوادگی چشم پوشید و پای پیاده از ساحل شرقی به جنوب غربی آمریکا رفت. در این مدت مانند قهرمانان داستان هایش دست به دهان زندگی می‌کرد و زیر پا‌ها می‌خوید... او در پایان این سفر مانند عارفی مردم‌گریز چهار سال در آلاسکا، در انزوا اقامت کرد... (صفحه ۷) مفهوم «آخر زمان» یا نابودی جهان، مفهومی است عمیقاً مذهبی و در این رمان، علت‌الامر همه چیز. جهان از پی آتش سوزی بزرگی نابود شده است، اما خواننده علت فاجعه را نمی‌داند و این تعلیق تا انتهای داستان ادامه می‌یابد. تنها معدودی از آدم‌ها زنده مانده‌اند، آواره و ژولیده که برای ادامه حیات به هر چیزی چنگ

مفهوم «آخر زمان»، یا نابودی جهان، مفهومی است عمیقاً مذهبی و در این رمان علت‌الامر همه چیز. جهان از پی آتش سوزی بزرگی نابود شده است اما خواننده علت فاجعه را نمی‌داند و این تعلیق تا انتهای داستان ادامه می‌یابد

پیدا می‌کند. شاید علت آن را در رشد گروه‌های بنیادگرای مسیحی در آمریکا بتوان جست‌وجو کرد که «اکونن مالک بسیاری از ایستگاه‌های رادیو تلویزیون‌اند.» (همان، صفحه ۵۲۲) آنتونی گیدنز در کتاب «جامعه‌شناسی» می‌نویسد: «بنیادگرایی امروز در ایالات متحده آمریکا پرآوازه‌تر است تا دیگر کشورهای صنعتی.» (صفحه ۵۲۲) قطعاً این مساله ریشه‌های تاریخی و اجتماعی قوی دارد که پرداختن به آنها موضوع بحثی دیگر است. منابع: ۱- گیدنز، آنتونی، ۱۳۸۵، جامعه‌شناسی، ترجمه منوچهر صبوری، نشر نی. ۲- جاده، مقدمه کتاب، حسین نوش‌آذر، ۱۳۸۸، نشر مروراید. * یکی از کتاب‌های مفید در زمینه شناخت ریشه‌های بنیادگرایی در آمریکا، کتابی است با عنوان «آخرالزمانی در همین نزدیکی» نوشته دکتر احمد صدیقی، استاد جامعه‌شناسی دانشگاه یک‌فارس‌ت شیکاگو. عنوان این مقاله نیز برگرفته از همین کتاب است.

شنبه ۱۵ اسفند ۱۳۸۸
دوره جدید شماره ۵۰

موریس واقعیتی باور نکردنی
۸ روز اقامت در هتل‌های مجلل برای آنهایی که همه چیز را کامل می‌خواهند

جزیره رویایی موریس

خدمات استثنایی؛ هر آنچه شما از ما خواسته‌اید، فراهم کرده‌ایم:

نوروز ۱۳۸۹

دمای نوروز +۳۰ درجه

Luxury Tours

- ۱- پرواز مستقیم با بوئینگ مدرن 747 ایران ایر
- ۲- ۸ روز اقامت در هتل تاپ ساحلی «Resort & SPA»
- ۳- ۷ وعده صبحانه بوفه + ۷ وعده شام بوفه
- ۴- جشن ویژه سال نو
- ۵- سه گشت تمام روز با ۳ وعده ناهار ویژه
- ۶- پرداخت کلیه ورودیه‌ها + ورودیه گشت دریایی
- ۷- ترانسفر فرودگاهی با اتوبوسهای مدرن توریستی
- ۸- راهنمای فارسی زبان و راهنمای محلی
- ۹- سیم کارت موبایل موریس
- ۱۰- بیمه مسافرتی آکسا (AXA) تا سقف ۵۰۰۰۰ یورو
- ۱۱- و حتی عوارض خروج از کشور

برواز با بوئینگ 747 مدرن

تلفن ویژه تور موریس: ۲۲۹۰۲۲۰۲
ایام تعطیل باز است - تماس ۸ شب

www.Deltaban.ir

استانبول

مالزی سنگاپور سواحل مدیترانه

نوروز ۱۳۸۹

لمس رویا با

CIP Group

سفر از آن همگام سفر سیران

سرفرازان ۶۶۴۳۲۱۰۰ همگام سفر ۸۸۰۰۰۳۵۲ سیران ۸۸۷۵۹۲۸۴